

Kontrola očkovania v okrese Martin za obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022

V mesiaci september 2022 odborní pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Martin vykonali kontrolu očkovania za obdobie od 1.9.2021 do 31.8.2022. Číselné výsledky kontroly sú zaznamenané v tabuľkách.

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č. 1 - 12. Zaočkovanosť v kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania sa pohybuje od 94,0% (ročník narodenia 2015 – preočkovanie v 6. roku života DTaP-IPV) do 96,2% (ročník narodenia 2009 – preočkovanie v 11. roku života proti osýpkam, mumsu a ružienke). Dôvodom nízkej zaočkovanosti bol vysoký počet odmietnutí očkovania zo strany rodičov, výskyt kontraindikácií a dlhodobý pobyt detí mimo SR. Hodnotu zaočkovanosti taktiež významne ovplyvnila nízka zaočkovanosť detí Detského domova Martin, a to najmä z dôvodu závažných neurologických kontraindikácií. Veľký vplyv na časté a dlhé posuny očkovania mala pandémia COVID.

1.1. V okrese Martin bola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 95% v ročníkoch narodenia 2015 - preočkovanie v 6. roku života DTaP-IPV (94,0 %);
2019 - základné očkovanie proti MMR (94,9%);
2020 - základné očkovanie proti MMR (94,3%).

1.2. Z celkového počtu kontrolovaných 15 obvodov nebola v žiadnom z nich zistená zaočkovanosť nižšia ako 90%.

1.3. V rámci kontroly očkovania v jednotlivých zdravotníckych obvodoch neboli zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie, ani vo výkone očkovania. Lekári z niektorých obvodov nezabezpečujú priebežné písomné hlásenie odmietnutí očkovania, čo následne komplikuje realizáciu samotnej kontroly. Na uvedenú povinnosť v súlade s platnou legislatívou boli lekári opakovane upozornení.

1.4. V kontrolovanom období od 1.9.2021 do 31.8.2022 sa nenarodilo žiadne dieťa HBsAg pozitívnej matke.

1.5. V kontrolovanom období nebolo v okrese Martin nariadené mimoriadne očkovanie.

1.6. V okrese Martin nemáme azylové zariadenie.

1.7. V rámci pravidelného povinného očkovania bolo celkovo zistených 91 kontraindikácií. Výskyt kontraindikácií bol zaznamenaný v každom kontrolovanom druhu očkovania. Z celkového počtu 91 kontraindikácií bolo 41 trvalých (45,1%) a 50 dočasných (54,9%), ktoré boli stanovené odbornými lekármi.

Tab. 1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2022		
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)	Spolu
DTaP-VHB-HIB-IPV zák. očk. ročník 2020	3	5	8
PCV Základné očkovanie Ročník 2020	5	5	10
MMR ročník 2020	15	8	23
MMR ročník 2019	8	7	15
MMR ročník 2010	4	5	9
MMR ročník 2009	4	6	10
DTaP-IPV (P) ročník 2015	5	3	8
dTaP-IPV ročník 2008	6	2	8
Spolu	50	41	91

Tab. 1a) Konkrétne kontraindikácie

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.08.2022	
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)
DTaP-VHB-HIB-IPV Základné očkovanie Ročník 2020	1x febrílne kŕče 1x operácia srdca 1x ORL ochorenie	3x epilepsia 1x vrodená svalová hypotónia 1x porucha CNS
PCV Základné očkovanie Ročník 2020	1x febrílne kŕče 1x operácia srdca 1x ORL ochorenie 2x infekť HCD	3x epilepsia 1x vrodená svalová hypotónia 1x porucha CNS
MMR Ročník 2020	9x infekty HCD 1x Alergická nádcha 1x ORL ochorenie 1x operácia ORL 1x urologická operácia 1x febrílne kŕče 1x ekzém	1x onkologické ochorenie 2x porucha CNS 4x epilepsia 1x DMO
MMR Ročník 2019	2x imunodeficit 5x infekť HCD 1x zápal nosohltana	2x mikrocefália 3x DMO 1x porucha CNS 1x hypotónia
MMR Ročník 2010	1x reumatologické ochorenie 1x alergická nádcha 2x infekť HCD	2x epilepsia 3x DMO
MMR Ročník 2009	1x reumatologické ochorenie 2x autoimunitné ochorenie 1x infekť HCD	1x autizmus 2x DMO 3x ťažký psychiatricky stav
DTaP-IPV (P) Ročník 2015	3x infekť HCD 1x imunodeficit 1x operácia srdca	2x autizmus 1x epilepsia
dTaP-IPV Ročník 2008	1x reumatologické ochorenie 1x autoimunitné ochorenie 3x infekť HCD 1x ochorenie zraku	1x poškodenie CNS 1x onkologické ochorenie

Tab. 2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrol. ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2021 do 31.8.2022				spolu
	Odmietnutie očkovania*	Pobyt v zahraničí**	Nedostavenie sa na očkovanie	Iné (Kontraindikácie)	
Martin	188	31	7	91	317

* uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

** deti, ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

1.8. V rámci kontroly očkovania k 31.8.2021 bol zistený celkový počet 62 detí s dočasnými kontraindikáciami, z toho k 31.8.2022 bolo 20 detí doočkovaných. V ostatných prípadoch kontraindikácie pretrvávajú, v 15 prípadoch rodičia odmietajú dieťa doočkovať a v 10 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali do iného okresu alebo do zahraničia.

Tab. 3 Prehľad počtu dočasných kontraindikácií očkovania

Okres	Dočasné kontraindikácie od 1. 9. 2020 do 31. 8. 2021		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2022	
		Abs.	%
Martin	62	20	32,26

1.9. V rámci povinného očkovania nebola nahlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

1.10. V ambulanciách pre deti a dorast neboli zistené žiadne nedostatky vo výkone očkovania.

1.11. Pri kontrole povinného očkovania neboli zistené nedostatky pri zabezpečovaní výkonu očkovania, z toho dôvodu ich nebolo nutné riešiť, resp. navrhovať opatrenia.

Tab. 4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2021 do 31.8.2022 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021 v ročníkoch narodenia, ktoré <u>nepodliehajú kontrole</u> očkovania v uvedenom období					
	<i>základné očkovanie</i>			<i>preočkovania</i>		
	DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumok. invazívne ochorenia	Osýpky Mumps Ružienka	DTaP-IPV v 6. roku života	Osýpky Mumps Ružienka v 5 roku života a/alebo v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
Martin	16	16	20	1	8	0

* Čiastočné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania. Nezaraďujeme sem odmietnutie očkovania v aktuálnych kontrolovaných ročníkoch narodenia. Tieto ročníky sú evidované v tabuľkách na kontrolu zaočkovanosti.

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2020 do 31.8.2021

Okres	Počet detí s nahláseným <u>kompletným</u> odmietnutím očkovania od 1.9.2020 do 31.8.2021	Kumulatívny počet detí s <u>kompletným</u> odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2021
Martin	25	296

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

3. Kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti sme vykonali v 16 pediatrických ambulanciách. V 5 ambulanciách boli očkovacie látky uložené v chladničkách s výparníkom a v 11 ambulanciách mali očkovacie látky uložené v chladničkách bez výparníka.

Očkovacie látky sú uložené v chladničkách, ktoré slúžia iba na tento účel, vybavené sú teplomerom a vakcíny sú v nich uložené tak, že sa nedotýkajú zadnej ani bočných stien. Taktiež nie sú skladované priamo pod výparníkom.

Kontinuálne monitorovanie vnútornej teploty chladničky sa vykonáva v 2 pediatrických ambulanciách. V ostatných ambulanciách sa kontrola teploty uskladnenia vakcín vykonáva iba v pracovných dňoch. V Detskom domove v Martine neskladujú očkovacie látky. Tieto sú uskladnené na pediatrickom obvode príslušnej lekárky primárneho kontaktu. Chladničky sa nepreplňujú, očkovacie látky sú na obvodoch skladované iba v minimálnom množstve, ktoré lekár potrebuje na očkovanie v najbližších dňoch. Kontrola a evidencia teploty sa vykonáva 2x denne. Evidované teploty sa pohybovali v rozpätí + 4°C do + 5° C.

Expiráciu očkovacích látok si detské sestry kontrolujú pri ich preberaní z lekárne. K znehodnoteniu vakcín nedošlo ani v jednom obvode.

Tab. 6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

CELKOVÝ POČET PEDIATRIKÝCH OBVODOV*	POČET KONTROLOVANÝCH OBVODOV: 15	
	SPOLU	Z TOHO POČET AMBULANCIÍ: 16

		SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN BEZ VÝPARNÍKA, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN S VÝPARNÍKOM, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	S PÍ SOMNOU EVIDENCIOU TEPLOTY V CHLADNIČKE	
				IBA V PRACOVNÝCH DŇOCH	NEPRETRŽITE**
15	15	11	5	14	2

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dni pracovného voľna a pracovného pokoja

4. V súvislosti s dostupnosťou vakcín v distribučnej sieti boli zaznamenané problémy s vakcínami Rotarix a Boostrix Polio. V spôsobe výdaja a transporte vakcín neboli zistené žiadne nedostatky. Očkovacie látky z lekární preberajú detské sestry. Na pediatrické ambulancie ich prepravujú z lekární v chladiacich transportných boxoch a následne sú v priebehu niekoľkých dní aplikované.

5. Pri porovnaní s kontrolou preočkovania za rok 2021 môžeme konštatovať:

- v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania sa úroveň preočkovanosti vo všetkých kontrolovateľných ročníkoch pohybuje približne na rovnakej úrovni. Oproti roku 2021 sme zaznamenali len **mierny pokles** zaočkovanosti, okrem PCV kde došlo k **vzostupu** o 1,1%;
- za sledované obdobie bolo zaznamenaných 91 kontraindikácií. Oproti predchádzajúcemu roku 2021 (94 kontraindikácii) došlo k poklesu počtu kontraindikácii o 3,2 %
(r.2011-108x , r.2012-102x, r.2013- 44x, r.2014-74, r.2015-88x, r.2016- 99x, r.2017-100x, r.2018 - 91x, r.2019-71x, r.2020-50x, r.2021-94x, r.2022-91x,);
- za kontrolované obdobie 2020-2021 bolo s dočasnými kontraindikáciami 62 detí, z toho k 31.8.2022 bolo 20 detí (32,3%) doočkovaných;
- na kontrolovaných pediatrických obvodoch bola situácia so skladovaním vakcín v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania na rovnakej úrovni;
- lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli opakovane upozornení na povinnosť písomného hlásenia odmietnutí očkovania na RÚVZ Martin vyplývajúcu z aktuálne platnej legislatívy.

Tab.7 Porovnávanie zaočkovanosti v jednotlivých rokoch kontroly

Očkovanie	Rok kontroly		Pokles/vzostup %
	2021 %	2022 %	
DTaP-VHB-HIB-IPV rok 2020	95,8	95,6	-0,2
PCV rok 2020	94,6	95,6	+1,1
MMR rok 2020	95,7	94,3	-1,5
MMR 11 rok života	96,7	95,7	-1,0
DTaP -IPV 6 rok života	95,6	94,0	-1,7
dTaP-IPV 13 rok života	96,3	96,1	-0,2